CONSTANTIN
CUBLEȘAN

IARBA CERULUI

COLECȚIA
SENIORII IMAGINAȚIEI
ROMAN SF
serie nouă
2023
editura eagle

Iarba cerului
Copyright © 1974-2022 Constantin Cubleșan
Premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor din România
Ediția princeps: 1974

EDITURA EAGLE
www.edituraeagle.ro
Colecția Seniorii Imaginației, serie nouă
Editor: Mugur Cornilă
Coperta colecției – serie nouă: Mihai Moldoveanu
Ilustrația: Marian Truță

Distribuție: MyBestseller.ro
Servicii editoriale: Editura Virtuală

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Cubleșan, Constantin
Iarba cerului / Constantin Cubleșan. - Buzău : Eagle, 2023
ISBN 978-606-8315-98-0

821.135.1

Toate drepturile de reproducere, integral sau parțial, prin orice mijloace, inclusiv stocarea neautorizată în sisteme de căutare sunt rezervate. Reproducerea se poate face doar cu acordul scris al autorului, cu excepția unor scurte pasaje care pot constitui obiectul recenziilor și prezentărilor.

Cuprins

I Un caz fără precedent pe planetă 5
II Vulcanii se trezesc din când în când..... 24
III Pe aceeași treaptă cu… criminalul..... 34
IV Într-un lung păienjeniș de deltă ireală..... 45
V Există lucruri despre care nu se vorbește 55
VI O veșnicie se decanta în clipe de plumb..... 63
VII Santa Barbara 78
VIII Lungile drumuri cosmice..... 88
IX Întâmplări ciudate..... 105
X Un bătrân pisălog, agasant și nesuferit 136
XI Casa roboților..... 152
XII Pământul..... 170

I
Un caz fără precedent pe planetă

Am zburat câteva ore, fără întrerupere, până la Ellim, importantul oraș portuar de pe coasta Mării de Purpură, lăfăindu-mă în fotoliul spațios, deosebit de confortabil, al *minorului* colonelului Bred. Era o frumoasă rachetă neagră, cu linie elegantă, modernă, aidoma tuturor acelora aflate în dotarea instituțiilor de interes planetar. Zbura ușor, fără zgomot; avea un interior agreabil – fotoliile cu suspensie glisantă, pe lângă faptul că erau extrem de comode, nu te lăsau să simți nici măcar cea mai mică zdruncinătură și asta mă făcea să crăp de invidie. De fiecare dată când călătoream cu vreunul din aceste vehicule, mă decideam să pornesc ofensiva pe toate fronturile pentru a obține și pentru procuratură asemenea aparate de zbor. Și mi-era ciudă că nu izbuteam să mă aleg decât cu promisiuni. Mi-era ciudă că o asemenea chestiune putea să-mi provoace zile negre, când nimeni nu se mai sinchisea azi de niște minuscule rachete, în vreme ce uriașe nave interastrale, intergalactice se deplasau cu viteze

colosale dintr-un punct în altul al cerului, făcând curse regulate, normale. Iar aici, pe S.M.-61100, trei minoruri constituiau o problemă!

– De ce taci? Te gândești la mobilurile crimei? m-a întrebat colonelul Bred, atent la peisajul variat al unei întinse delte peste care treceam.

– Nu… De fapt mă gândeam la cu totul altceva, înainte de-a avea vreo informație precisă asupra *incidentului*, cred că este oricum inutil.

– Totuși, a replicat Bred, un asemenea caz este fără precedent pe planetă. Și, după câte-mi dau seama, în general pentru epoca noastră.

– Anormal… Epoca noastră…

– Ei, da. Ce ți se pare ciudat?

Îl priveam din profil. Liniile dure ale feței păreau tăiate în bronz, sub lumina piezișă, cu nuanțe oranj, a după-amiezii. Era atent la zborul rachetei; ochii i se mutau ageri, la intervale regulate, de pe cadranele instalațiilor de bord, pe întinderea frământată a ținuturilor de dedesubt, apoi iarăși pe tabloul de comandă… Eram singuri în minuscula rachetă și între noi se stabilise o atmosferă intimă.

– Știi ce cred eu? am răspuns într-un târziu. Tot ce este omenesc este și normal, indiferent de epocă…

– Vrei să spui că e omenesc să ucizi?

Colonelul era sincer tulburat, iar discuția aceasta îl irita; îmi dădeam bine seama, de aceea am căutat s-o închei aici. El însă a continuat cu o oarecare vehemență:

– Omul de astăzi nu poate fi confundat cu omul de ieri sau, și mai rău, de alaltăieri. Dacă pentru cineva care a trăit acum o mie de ani era *normal* să ucidă, pentru cel de astăzi este o aberație.

– Ești chiar atât de sigur?

– Altfel, de ce ne-am fi străduit să progresăm…

– Să progresăm! Colonele, te rog nu mai folosi cuvinte mari.

– Spune-mi un alt cuvânt în locul acestuia.

– Uite ce e, am replicat de data aceasta sec. Atâta vreme cât oamenii nu vor fi trași pe banda rulantă, fiecare individ în parte va fi un univers în care se vor petrece și fenomene independente de gradul de evoluție generală a omenirii.

– Fals! Absurd! a țipat colonelul, tocmai în clipa în care la orizont a apărut calota purpurie a mării în buza căreia orașul Ellim se întindea toropit de căldură.

Bred, șeful Departamentului de Ordine Publică, era un tip uscățiv, înalt, blond, chiar foarte blond, cu ochii albaștri, expresivi, cu buzele subțiri, trădând caracter voluntar, energic. Se stabilise de mai mulți ani pe planetă și declara satisfăcut că n-avea de gând s-o părăsească vreodată; de altfel nici n-ar fi avut unde să plece; nu-l lega nimic de niciun colț al Universului: tatăl său, pilot pe astronave intergalactice, își luase soția la bord, cum se obișnuiește în asemenea cazuri, așa încât copilul se născuse undeva în zona Lebăda, într-o cabină spațială, și nu pusese piciorul pe nicio planetă până la vârsta de cincisprezece ani, hoinărind de colo-colo, de la o stație intermediară la alta, dintr-o parte în alta a cerului, cu mici escale pentru alimentare și revizii pe diverse baze, sub cupolele de cristal ale diverșilor asteroizi, într-o atmosferă artificială, într-o lume limitată mereu de vidul cosmic ucigător. A studiat pe nave, s-a dopat mai bine zis cu un imens material documentar-informațional și s-a prezentat doar la examenul de licență, pe care l-a trecut fără dificultate la o universitate din Centauri. După câteva luni de plimbări în aer liber, s-a îmbarcat pe o astronavă în direcția Licornului, unde, suferind un grav accident, s-a văzut nevoit să se retragă din corpul de piloți activi. Pe S.M.-61100 ajunsese întâmplător. Câtva timp a lucrat ca inspector, dând dovadă de o exemplară conștiinciozitate, de o mare capacitate

de muncă și de o rară intuiție, calități ce l-au recomandat cu prisosință pentru avansare în clipa când postul pe care îl deține azi deveni vacant. Acum, nimeni nu se mai îndoia că alegerea fusese excelentă și că nu exista un altul pe întreaga planetă care să se descurce mai bine în chestiunile – uneori delicate – de menținere impecabilă a ordinii publice, mai ales că planeta, fiind de o relativ recentă amenajare, cuprindea grupuri de populație extrem de pestrițe, oameni veniți din te miri ce colțuri ale Universului, căci minereurile prețioase descoperite aici, ca și combinatele uriașe de prelucrare a acestora, reprezentau fără îndoială un punct de atracție pentru multă lume. Bred însuși mă întrebase la sosirea mea pe planetă:

– Te-a atras aici aventura descinderii într-o lume încă nouă sau vrei într-adevăr să te apuci de muncă serioasă?

– N-are nicio importanță de ce am venit, i-am răspuns. Dar dacă mă aflu *aici* înseamnă că vreau să-mi fac datoria cu toată responsabilitatea. Atâta timp cât voi rămâne *aici*!

– Așadar, tot intenționezi să pleci într-o bună zi, mai devreme sau mai târziu…

– De ce să mint?… Am să plec. Vreau să mă reîntorc pe Pământ.

– Pe Pământ…

– De ce nu?

– Știi că bunicii mei erau pământeni? Că părinții mei s-au născut și ei *acolo*?

– Nu, evident nu.

– Spune-mi, cum e Pământul?

L-am privit surprins. Mă surprinsese întrebarea în sine; întrebare pe care nu mi-o mai pusese încă nimeni, la care eu însumi nu mă gândisem vreodată. Am tăcut câteva minute lungi. Colonelul părea emoționat. Aștepta răspunsul meu cu gravitatea cu care poate aștepta cineva numai un verdict suprem. Înțelegeam că în sufletul său se întâmplase ceva,

ceva tulburător, și nu știam ce anume trebuia să-i răspund. Întrebarea îmi stăruia în auz, cumva obsedant, și nu găseam cuvintele potrivite pe care să le rostesc. În cele din urmă, fără să-mi dau seama, i-am repetat, cu glas tare, întrebarea:

– Cum e Pământul?

– Da, a întărit el cu o curiozitate bolnăvicioasă; fața lui căpătase o neașteptată expresivitate – ochii i se mijiseră sub sprâncenele subțiri, galbene, ca puful de păpădie, buzele se crispaseră, nările i se dilataseră agitate, respirând avide un aer ce nu le îndestula.

– Cum să fie? am răspuns, oarecum în dificultate. Pământul e… frumos. E…

– Frumos…

– Da. N-ai fost niciodată pe Pământ?

– Niciodată…

Bred își aplecase fruntea, ca apăsat de o vină pe care trebuia s-o recunoască mâhnit, și refuza să mă privească. M-am ridicat. N-a schițat niciun gest prin care să înțeleg că ar fi dorit să mă rețină; totuși, în prag, m-am întors și i-am spus pe tonul cel mai firesc din lume:

– Dacă vrei, am să-ți povestesc.

Și-a ridicat privirile spre mine, neîncrezător, cumva temător.

– Când vei avea mai mult timp liber, am adăugat, caută-mă. Caută-mă oricând. Când vrei. Mi-ar face plăcere…

Acesta a fost începutul prieteniei noastre.

*

Am ajuns curând la locul crimei, însoțit de procurorul local și de inspectorul orășenesc al Departamentului de Ordine Publică, iar cei doi ne-au făcut între timp o succintă expunere asupra cazului.

Clădirea nu avea nimic deosebit. Era unul din acele imobile standard, din plăci termorefractare, ce fuseseră înălțate provizoriu, în zona imediat apropiată marelui complex chimic HAZAL, imobile bine cunoscute mie, întrucât în urmă cu mai multe luni anchetasem tot în același cartier un interesant caz de hipnoză involuntară. Am urcat cu liftul până la ultimul etaj, al patrulea numai, unde ne-a întâmpinat o numeroasă asistență alcătuită din oameni ai ordinii publice, reporteri, vecini, cunoscuți, gură-cască și așa mai departe, cu toții părând enervați mai degrabă de întârzierea noastră decât de odiosul asasinat petrecut în imediata lor apropiere.

Am refuzat, înainte de începerea anchetei propriu-zise, să dăm orice fel de relații privind cazul, deși reporterii ne asaltau pur și simplu, fotografiindu-ne din toate pozițiile și vârându-ne sub nas fel de fel de microfoane pentru a nu le scăpa nimic din eventualele supoziții pe care le-am fi putut emite. Scandalul stârnit în jur cu acest prilej m-a enervat de-a binelea. Mai ales impertinența cu care insistau câțiva din cei nechemați m-a determinat să ordon imediata lor evacuare din imobil. Faptul a produs un val de rumoare semnificativă la adresa mea, ceea ce pe mine m-a lăsat totalmente indiferent, nu însă și pe colonelul Bred.

– De ce faci asta? m-a întrebat. E un abuz.

– Eu nu împiedic pe nimeni să-și facă datoria la locul său de muncă, i-am răspuns. Deci pot pretinde același lucru din partea lor. Asta așa, ca să-ți satisfac curiozitatea, oferindu-ți o explicație. Dacă nu-ți convine, n-ai decât să pleci.

Bred m-a privit crunt și eram sigur că peste câteva zile urma să suport o muștruluială zdravănă pentru că-l repezisem, dar excesul lui de bonomie, manierele extrem de elegante, *umanismul* său exagerat mă călcau pe nervi.

Lucrurile nu mi se păreau deloc complicate. Un bărbat și o femeie, de vârste apropiate, amândoi încă tineri, fuseseră

literalmente masacrați, tăiați cu un obiect ascuțit – mai mult ca sigur un cuțit – totul însă efectuat cu o adevărată voluptate a gestului. Acest lucru șoca dintr-odată și medicul legist nu prididea să se uimească, amintindu-ne că așa ceva nu întâlnise în întreaga sa carieră de peste patru decenii. Femeia primise douăsprezece lovituri – aproape toate mortale. Bărbatul fusese și el străpuns de nouă ori, după care i se tăiase beregata.

Priveam aiuriți cadavrele și înregistram totul cu o revoltă stăpânită.

– Ce zici? m-a întrebat la sfârșit colonelul Bred.

– Sadism!… Canibalism!…

– Canibalism?

– Da. De ce te miri?

– Întoarcere în preistorie?

– După cum vezi. Dar nu tocmai în preistorie. Canibalii erau deja oameni. În felul lor, oameni. Înțelegi?

*

Asasinul a fost identificat în mai puțin de două zile chiar în persoana soțului victimei. Era un tip mătăhălos, un malac cu priviri angelice, impulsiv ca temperament, destul de redus intelectual, dar cu o forță a brațelor extraordinară. Lucra în flota de pescuit – mecanic pe un supertrauler din care cauză lipsea zile întregi de acasă, uneori chiar săptămâni la rând. Își iubise foarte mult soția – ne repeta mereu acest lucru, ținând parcă anume să nu ne îndoim de sentimentele sale „sincere” –, din care cauză era extrem de gelos. O suspectase de adulter și în mai multe rânduri venise acasă inopinat, dar de fiecare dată găsise totul în perfectă ordine. Or, zicea el, tocmai această comportare impecabilă a soției i se păruse dubioasă. Într-o zi i-ar fi spus-o: „Dacă mă-nșeli, te omor”. Ea însă n-a dat nicio atenție amenințării și viața lor

a continuat să se desfășoare ca și până atunci. Cu două zile în urmă, un prieten i-a comunicat că îi văzuse soția alături de cineva într-un loc și într-o atitudine nu tocmai potrivită. El se afla cu supertraulerul tocmai în cealaltă parte a Mării de Purpură. A lăsat totul baltă, s-a urcat pe prima rachetă ce traversa spre Ellim și după numai câteva ore a dat buzna pe ușa locuinței sale, unde, într-adevăr, și-a găsit soția în brațele unui necunoscut. Mai departe nu știa, nu-și dădea seama ce se întâmplase. Umblase bezmetic pe străzi, până când unul din inspectorii Departamentului de Ordine Publică îl depistase. S-a predat imediat, fără nicio împotrivire. Abia mai apoi, la anchetă, a început să-și piardă stăpânirea de sine, să devină violent, recalcitrant.

– De ce ai făcut asta? l-am întrebat, la un moment dat, pe un ton absolut degajat, căci nu mă interesa în mod special răspunsul.

Pentru mine lucrurile erau limpezi, cazul mi se părea extrem de banal; ceea ce constituia într-adevăr latura aparte a asasinatului era sadismul cu care fusese săvârșit și pentru care nu exista nicio circumstanță atenuantă, nicio… scuză. Întrebarea o pusesem pentru colonelul Bred, care ținuse să fie tot timpul prezent la anchetă, alături de mine, și care părea buimăcit de cruzimea întâmplării, nelămurit în continuare mai ales asupra *mobilurilor* crimei.

– De ce-ai făcut asta? am repetat, fără culoare în glas, întrebarea, văzând că răspunsul întârzia să vină.

Inculpatul mă privea cumva prostit. Simplitatea, franchețea și formularea atât de lejeră a întrebării îl deruta.

– Nu puteam concepe una ca asta, a răspuns în cele din urmă.

– Să te înșele?

– Da.

– Nu asta voiam să știu. De ce i-ai masacrat astfel? Nu-ți

era de ajuns să-i omori o dată, cu o singură lovitură? Trebuia să-i ucizi de zeci de ori, cu fiecare nouă înfigere a cuțitului în carne?

Mă privea tâmp, cumva paralizat și nu înțelegea ce anume voiam să aflu de la el. Dar eu așteptam. În cameră se făcuse o liniște apăsătoare și colonelul Bred nu mai putu suporta, intervenind pentru prima dată.

– E inuman!

– Inuman?! tresări surprins malacul și în clipa următoare fața i se destinse într-un zâmbet larg, ca de o mare bucurie. Un râs gâlgâit, nervos, un râs grotesc, neverosimil.

Ancheta s-a încheiat relativ repede; dosarul complet a fost trimis instanței…

Procesul s-a judecat în fața unei săli arhipline, stârnind un interes nemaipomenit pe întreaga planetă. Dar, ceea ce a făcut cu adevărat o mare senzație a fost, spre surprinderea mea, nu atât odioasa crimă din Ellim, cât cererea mea de condamnare la moarte a inculpatului.

În primul rând, sala a reacționat neașteptat, de parcă ar fi fost supusă unui extraordinar șoc. O clipă a tăcut înghețată, apoi dintr-odată s-a pornit rumoarea, mereu crescândă, făcându-se cu timpul sesizabile accente individuale de protest, iar cursul procesului a trebuit să se întrerupă.

Ce șocase, oare, în cererea mea? mă întrebam.

– Cruzimea, mi-a replicat colonelul Bred.

– Nu înțeleg. Un act bestial trebuia sancționat exemplar. Or, cum vrei altfel decât prin suprimarea acestui *animal* biped, ajuns accidental în climatul nostru de civilizație actuală?… Și cum vrei să aperi și să menții această civilizație, dacă nu și prin purificarea continuă a speței umane de propriile ei erori?!

Bred se plimba agitat prin încăpere, fără să scoată un cuvânt.